

Srpen 1968 v Chebu

23. 8. 2018–13. 1. 2019
V rámci vernisáže ve středu
22. srpna v 17.00
proběhne koncert
skupiny Rockin Veterans.

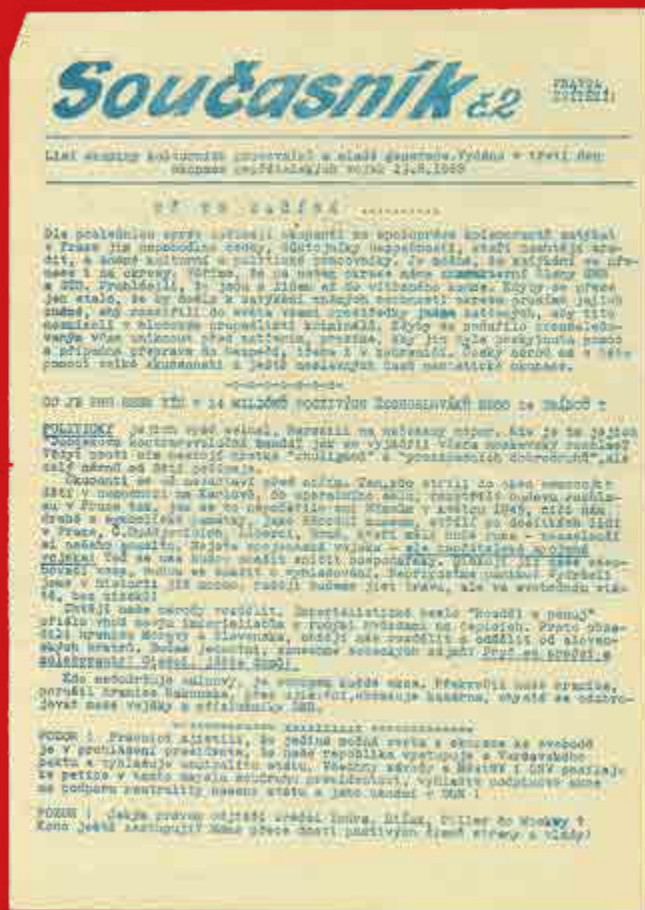

Drobná výstava k 50. výročí okupace v srpnu 1968 představuje dokumenty ze sbírky Milošlava Brože¹ a fotografie ze dnů po 21. srpnu Waltera Ticheho. Překotný vývoj roku 1968 na Chebsku dosud nebyl monograficky zpracován a také tato výstava je jen malou připomínkou.² V roce 1968 se situace v Chebu vyvíjela podobně jako v jiných městech. Už od prvních měsíců se takřka naráz uvolnila atmosféra v celé zemi. Do regionu jezdily besedovat známé osobnosti z Prahy – například 30. července proběhla v KASSu beseda s redaktory Čsl. rozhlasu Slávou Volným, Karlem Jezdinským a Věrou Štovičkovou³. Na setkáních s veřejnými činiteli se otvírala tabuizovaná témata, která sledoval i místní tisk. V Chebu mezi ně patřil návrat pomníku osvobození americkou armádou, jejíž role byla poprvé po dlouhé době připomenuta i při květnových oslavách. V prvomájovém průvodu se objevily transparenty s odvážnými hesly.⁴ A také v Chebu vznikly organizace Klubu angažovaných nestraníků nebo Junáka. Tento vývoj razantně přerušil vstup okupačních vojsk. Přijela z území tehdejší NDR od Vojtanova. Hranice, kterou překročily kolem půlnoci, byla následně uzavřena. Do Chebu první tanky dorazily deset minut před jed-

nou hodinou v noci. Podle vzpomínek zavládla s rozedněním ve městě zvláštní tichá atmosféra. Na tancích mlčky seděli vojáci s nabitými samopaly, kolem nich chodili lidé a vesměs také mlčeli. V poledne se na dvě minuty zastavila práce a rozezněly se sirény a zvony jako symbol protestu. Na náměstí se objevily skupinky mladých s prapory. Mlčení postupně prolomilo skandování hesel a jmen Dubčeka a Svobody. U budovy galerie a před Špalíčkem byly zahájeny podpisové akce. Po dvanácté hodině se tanky stáhly do okolí Chebu a ve městě zůstaly pouze ty umístěné u vojenských objektů. Z kulturního centra KASS začalo vysílání místního rozhlasu. Podobně jako jiná města byl i Cheb zaplaven množstvím protestních plakátů a hesel namalovaných na objektech, cyklostylovaných letáků a rezolucí. To vše se odráželo i na stránkách chebského tisku. Vedle okresního listu Hraničář začal krátce předtím vycházet odborářský Roháček, jehož velkým tématem byla demokratizace průmyslu prostřednictvím rad pracujících. Po 21. srpnu začaly tyto oficiální listy vycházet společně formou mimořádných vydání. Ještě radikálnější byl letákový Současník, „list skupiny kulturních pracovníků a mladé generace“, tiknutý cyklostylem ukrytým v loutkovém divadle.

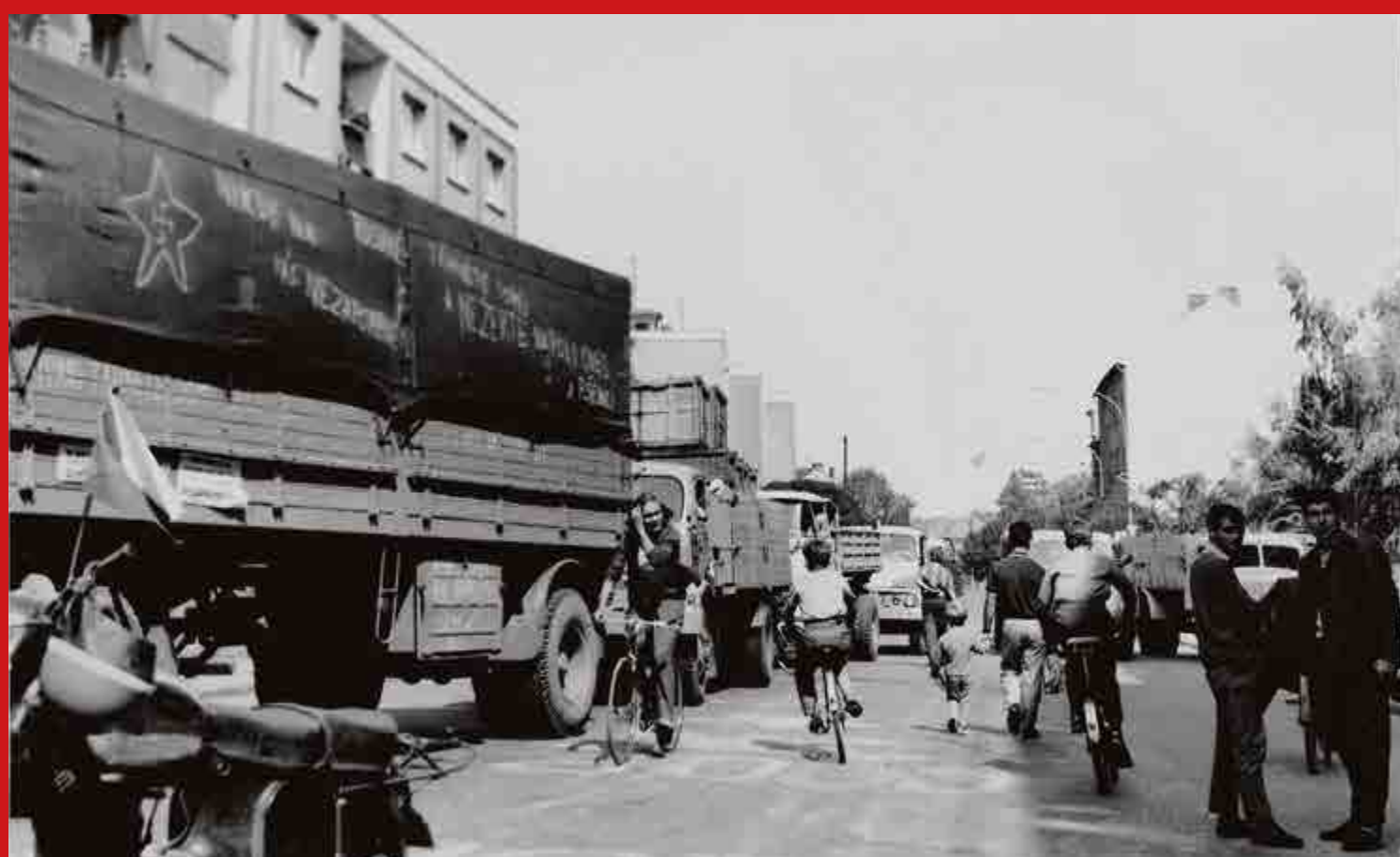
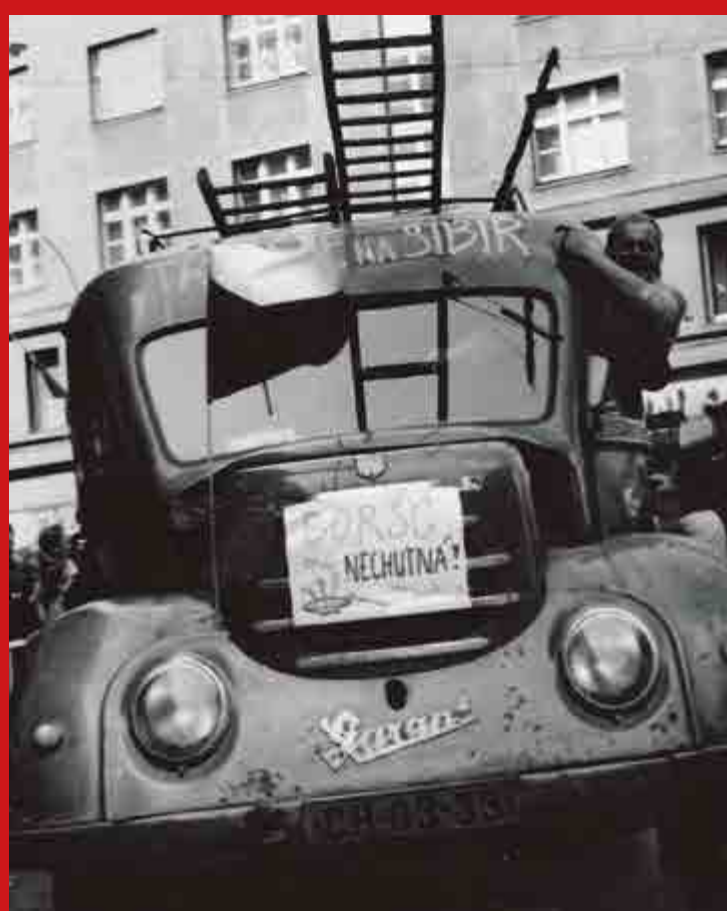

Po několika heroických dnech protestu se však situace brzy vrátila do běžných kolejí a postupně přišlo vystřízlivění. Řada lidí neváhala a využila otevřených hranic k emigraci (asi nejznámějším příkladem je spisovatel Luděk Šnepp). Ještě v listopadu sice Dubček získal mimořádnou cenu města Chebu za rok 1968, od začátku roku 1969 se však už začíná ohlašovat nastupující normalizace, a to především důkladnými čistkami. Symbolickou tečkou za událostmi roku 1968 v Chebu může být sebeupálení zdejšího učně Jana Běřeše 26. ledna 1969, tedy den po Palachově pohřbu, jehož se zúčastnil. Ale informace o tomto činu byly záměrně utulány a zkresleny a dnes se o něm téměř nic neví.

1) Část z nich Miloslav Brož získal od ing. Jana Petáka, jemuž tímto děkuje.
2) Existuje jen bakalářská práce Lenky Mackové (dříve Poárové) „Cheb v období pražského jara a srpnových dnů roku 1968“, z níž zde široce čerpáme (FF UJEP Ústí n. L. 2015).
3) První dva jmenovaní později pracovali ve Svobodné Evropě, V. Štovičková byla signatářkou Charty 77.
4) Například TGM – Pravda vítězí nebo Obroda nám narůstá, Chebu se to netýká.

Srpen 1968 v Chebu

Dokumenty ze sbírky Miloslava Brože a fotografie Waltera Ticheho.

Retromuseum - Nad schody
23. 8. 2018-13. 1. 2019
Otevírací doba: út-ne, 10.00-17.00

Retromuseum Cheb
pobočka Galerie výtvarného umění v Chebu
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 17, Cheb
tel.: +420 731 669 912,
www.retromuseum.cz

Galerie výtvarného umění v Chebu
příspěvková organizace Karlovarského kraje
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, Cheb
tel.: +420 354 422 450, info@gavu.cz,
www.gavu.cz

